

Svátek, Josef

Latinská promoční řeč z roku 1819

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1979, vol. 28, iss. E24, pp. [123]-130

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109229>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

JOSEF SVÁTEK

LATINSKÁ PROMOČNÍ ŘEČ Z ROKU 1819

K významným pedagogům, kteří působili na piaristických školách v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v první polovině 19. století, patřil prof. Klement Václav Claudis, narozený 7. srpna 1789 v Neveklově u Benešova v Čechách. Svým odborným vzděláním byl matematikem, znajícím dobře francouzsky; znamenitou pedagogickou praxi získal jako prefekt studentů vyššího a nižšího gymnázia — tedy dvou humanitních a třech gramatikálních tříd — při Tereziánské akademii ve Vídni, jímž byl do školního roku 1816—1817.¹ Poté, v letech 1817—1829, jedenáct a půl školního roku, byl činný v Mikulově: nejdříve na gymnáziu vyučoval matematice a přírodopisu (v l. 1817—1818) a potom (1818—1819) matematice na filosofickém ústavě i zároveň ve 4. gymnazijní třídě, o níž bylo právě tehdy rozšířeno trojtřídní nižší gymnázium. Těžištěm pedagogické práce prof. K. V. Claudise v Mikulově se stalo ovšem jeho soustavné a neustálé působení na filosofickém ústavě, kde v l. 1820—1829 přednášel matematiku. Kromě toho vyučoval (v l. 1820—1829) francouzskému jazyku mladé piaristické učitele, posluchače tohoto ústavu, jichž každý rok v Mikulově studovalo sedm až jedenáct.² Z Mikulova byl odvolán na část školního roku 1819—1820 (asi na druhé pololetí) do Českých Budějovic, kde učil jako profesor 3. třídy gymnázia a současně konal výuku teoretické a praktické filosofie pěti novým členům tamního sboru, kteří studovali na filosofickém ústavě, působíce zároveň jako mladí učitelé ve školské službě v 1. třídě gymnázia a na hlavní škole. Jedině v Českých Budějovicích využil prof. Claudis pedagogicky svých znalostí filosofie, jak si je důkladně zopakoval právě tehdy před svými doktorskými zkouškami.

¹ O působitích prof. dr. Klementa Václava Claudise srv. tištěné ročenky „Familiae domorum Scholarum Piarum provinciae Bohemiae et Moraviae“ (do školního roku 1824—1825) a „Familiae clericorum regularium Scholarum Piarum provinciae Bohemiae, Moraviae et Silesiae“ (do 1875—1876).

² Srv. *Giuseppe Svátek*, L'insegnamento dell'italiano e del francese negli Istituti Scolopici della Provincia di Boemia nell'Ottocento, *Ephemerides Calasanctianae*, 40 (Roma, Ianuarius et Februarius 1971), str. 26—30, 55—64.

V Mikulově však prof. dr. Klement Václav Claudis onemocněl a byl přeložen do Vídně, kde se léčil (v l. 1829—1837), aniž měl ve škole nějaký úvazek. V l. 1837—1853 byl členem profesorského sboru na vídeňském Tereziánu: působil zde jako profesor čisté základní matematiky (do 1848—1849), jako soukromý učitel mladého hraběte Sturzy (1843—1846), jako podrektor posluchačů práv (1842—1850) a filosofie (1842—1849) a konečně jako profesor matematiky 7. třídy gymnázia (v prvním roce existence 7. a 8. gymnazijní třídy, na něž byl přeměněn filosofický ústav, tedy 1849—1850). Měl také akademické funkce: byl členem filosofické fakulty university ve Vídni (od 1838—1839), jejím proděkanem (od 1841—1842) a stálým notářem (od 1842 až 1843), viceprokurátorem maďarských studentů (1838—1839) a prokurátorem studentů slovanských národností (1849—1850). Ve školním roce 1850 až 1853 vedl Tereziánskou akademii jako její rektor, přičemž v l. 1851—1853 pečoval o knihovnu akademie jako její knihovník. Nemocný pobyl dr. K. V. Claudis ve Vídni ještě jeden rok (1853—1854), pak se odstěhoval do Prahy, kde žil v tamní koleji v Panské ulici v l. 1854—1867. Léčil se v Praze, do školské služby se již nevrátil, stal se seniorem pražské filosofické fakulty (1862—1863) a v Praze zemřel 5. srpna 1867 ve věku 78 roků; byl pohřben do staré hrobky piaristické pražské koleje na Olšanských hřbitovech.

V době svého mikulovského působení dosáhl prof. Klement Václav Claudis dne 6. listopadu 1819 na Karlo-Ferdinandově universitě v Praze akademického titulu doktora filosofie. Jeho promotorem byl univ. prof. PhDr. Ladislav Josef Jandera (nar. 19. února 1776 v Hořicích v Podkrkonoší — zemř. 27. července 1857 v Praze), kapitulár premonstrátské kanonie na Strahově, v matematice žák slavného Stanislava Vydry (1741—1804), v jehož díle pokračoval a jehož odkaz naplnil, profesor matematiky na pražské universitě (od konce roku 1804), působící zde po více než půl století, dvakrát děkan filosofické fakulty a r. 1828 rektor pražské univerzity, člen Královské české společnosti nauk (od r. 1830 člen její historické třídy a pak od r. 1840 i jejího matematického odboru).³ Slavnostní řeč univ. prof. dr. L. J. Jandery při Claudisově promoci, jejíž text, přednesený promotorem při akademickém obřadu, se zachoval v konceptě (bylo jej určitě tehdy použito jako originálu), napsaném na pěti stránkách papíru Janderovou rukou se škrty, vsuvkami a opravami, patří k nejvzácnějším archiváliím toho druhu: tyto promoční proslovy jsou totiž zachovány skoro jen v pozůstalosti prof. dr. L. J. Jandery, kde tvoří její značně hodnotnou část.⁴

³ Srv. *Pavel Krivský*, Ladislav Jandera a jeho literární pozůstalost, Glosy ze Strahova o práci Památníku národního písemnictví a literární muzeologii, čís. 13—14/1971 str. 21—24. — Tyž, Ladislav Jandera (1776—1857). Písemná pozůstalost. Literární archiv památníku národního písemnictví v Praze. Edice inventarů čís. 303. Praha 1976, 17 stran. — Podobizna prof. dr. L. J. Jandery z r. 1845 (reprodukce litografie, autor Josef Kriehuber) je otištěna v knize *Karel Janský*, Karel Hynek Mácha. Život uchvatitele krásy (Praha 1953), na přfložce mezi str. 48—49.

⁴ Srv. Literární archiv Památníku národního písemnictví na Strahově v Praze, Pozůstalost L. J. Jandery, sign. I L 6, inventární číslo 2517, čís. přír. A—379/58. Na tuto cennou písemnost mne upozornil ve svém dopise ze 14. listopadu 1971 PhDr. Pavel Krivský z Literárního archivu Památníku národního písemnictví a postaral se i o pořízení její xerokopie, jež sama o sobě je rovněž značné ceny. Z této xerokopie jsem pořídil přepis latinské promoční řeči prof. Dr. Ladislava Jandery a pak její překlad do češtiny. Jsem zavázán velkými díky Dr. Pavlu Krivskému za jeho obětavou pomoc.

Nebylo ovšem náhodné, že prof. PhDr. Klement Václav Claudis působil tak dlouho v Mikulově, jehož školy (vyšší a nižší gymnázium, nižší reálka, hlavní škola, Loretánský seminář a v l. 1808—1849 filosofický ústav) spolu s piaristickými školami v Kroměříži, Litomyšli a v Praze patřily tehdy vůbec mezi nejvýznamnější vzdělávací ústavy v českých zemích. Kromě dr. K. V. Claudise během 19. století i několik dalších piaristických profesorů — doktorů filosofie bylo členy mikulovského učitelského sboru. Nejstarším z nich byl univ. prof. PhDr. František Ignác Kassián Halaška (nar. r. 1780 v Budišově — zemř. r. 1847 v Praze), přírodovědec, matematik, fyzik a astronom, rektor university v Praze a potom ve Vídni, který v Mikulově pobýval v l. 1802—1803 a 1806—1808, činný také v l. 1808—1814 na novém filosofickém ústavě v Brně.⁵ Rovněž prof. PhDr. Florus Ignác Stašek (nar. r. 1782 ve Vyškově — zemřel r. 1862 v Litomyšli), vynikající fyzik a astronom, konstruktér fyzikálních přístrojů a první pěstitel daguerrotypie v českých zemích, spojený celou svou činností s Litomyšlí, před příchodem do Litomyšle (v r. 1812) vyučoval v Mikulově.⁶ Ve školním roce 1815—1816 učil fyzice a matematice na mikulovském filosofickém ústavě a matematice na gymnáziu prof. PhDr. Adrián Koecher.

Jeho vrstevníkem a kolegou byl matematik a přírodovědec PhDr. Jan Křtitel Tobiš, činný v té době v Litomyšli (1813—1815), v Praze (1815—1816) a v Rychnově (1816—1817), zemřelý r. 1855 jako gymnazijní profesor ve Vratislavi (nyní Wrocław). A k téže generaci piaristických pedagogů patřil také PhDr. Josef Kalasánský František Likavec (nar. r. 1773 Žinkovy v západních Čechách — zemř. r. 1850 v Lublani), filosof, profesor na novém filosofickém ústavě v Brně (1808—1816), posléze rektor university ve Štýrském Hradci a konečně knihovník v Lublani (Ljublana), pronásledovaný pro svou pokrokově pojatou učebnici filosofie „Elementa philosophiae“ (Brno 1812—1820)⁷.

Velmi těsně s Mikulovem byl spjat prof. PhDr. Oktavius František Šofka (nar. r. 1811 v Solopyskách u Sedlčan — zemř. r. 1879 v Příčovech u Sedlčan), astronom, konstruktér hvězdářských přístrojů a meteorolog, matematik a fyzik. V mikulovském časopise „Nikolsburger Wochenschrift“ otiskoval v l. 1860—1864 své předpovědi povětrnosti a za svého působení v tomto městě napsal knihu zásadního významu „Die kosmischen Abkühlungen, ein meteorologisches Prinzip“ (Kosmická ochlazení, meteorologický základ) Vídeň 1863).⁸

⁵ Srov. *Josef Svátek*, Univ. prof. Dr. František Kassián Halaška z Budišova — učenec světového významu, Vlastivěda Severomoravského kraje — Vítkovsko, čís. 11—12, prosinec 1961, str. 1—5. Týž, Nad dílem Františka Kassiána Halašky, Jižní Morava 1967. Ročenka Okresního archivu pro okres Břeclav v Mikulově (Mikulov 1967), str. 76—82. Týž, El Colegio Escolapio de Brno, Ephemerides Calasancianae, 39 (Roma, Aprilis 1970), str. 162—171.

⁶ Srov. *Josef Svátek*, Konkursní zkouška prof. PhDr. Flora Ignáce Staška v Olomouci roku 1816, Zprávy z muzeí od Trstenické stezky, 12 (Litomyšl 1971), str. 15—19. Zde další základní literatura o prof. dr. Fl. Staškovi.

⁷ O prof. dr. J. Fr. Likavcovi srov. *Josef Svátek*, El Colegio Escolapio de Brno, Ephemerides Calasancianae, 39 (Roma, Aprilis 1970), str. 162—171.

⁸ Srov. *Josef Svátek*, Nad dílem astronoma a meteorologa prof. dr. Oktavia Šofky (1811—1879), Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci, čís. 116 (1964), str. 1—4. Týž, K vědecké činnosti astronoma a meteorologa prof. dr. Oktavia Šofky, tamže, čís. 124 (1965), str. 8—13. Týž, Oktavius Šofka a jeho pedagogická i vědecká práce, Sborník vlastivědných prací z Podblanicka, 8 (Benešov—Jemniště 1967), str. 91—102.

O to, aby gymnázium v Mikulově mělo spolu s gymnáziem v Kroměříži, Lito-myšli a v Praze dostatečný počet vědecky a pedagogicky kvalifikovaných profesorů, se postaral prof. PhDr. Vavřinec František Zink (nar. r. 1807 České Zlatníky u Mostu, nyní část obce Obrnice — zemř. r. 1884 v Praze), historik a filosof, který řídil Česko-moravsko-slezskou provincii v l. 1857—1875. Příklad, aby jeho schopní učitelé studovali na filosofické fakultě pražské university (do r. 1870 jich bylo téměř čtyřicet) a nabyli tak řádné profesorské aprobače. Mezi nimi byli tři doktoři filosofie: prof. PhDr. Felix Ignác Waisar (nar. r. 1842 ve Čmelském mlýně u Třebětic nedaleko Holešova — zemř. r. 1887 v Praze), fyzik a matematik,⁹ prof. PhDr. Viktor Antonín Bouchal (nar. r. 1846 Žeravice na Moravě — zemř. r. 1910 ve Znojmě jako profesor vyšší reálky), dějepisec a zeměpisec, vyučující v Mikulově v l. 1887—1890, a prof. PhDr. Reinhold Václav Štránský (nar. r. 1840 v Hlavenci u Brandýsa nad Labem — zemř. 15. května 1920 v Praze), člen Zeměpisné společnosti v Praze, školní inspektor pro okresy Čáslav a Chotěboř a ředitel městského gymnázia v Čáslavi.¹⁰

Všech těchto jedenáct doktorů filosofie se výrazně uplatnilo ve školské službě; někteří z nich pracovali také vědecky v různých oborech přírodních a společenských věd, přičemž výsledky svých výzkumů publikovali v samostatných knihách nebo v četných článcích a pojednáních. Profesori Kassián František Halaška a Josef František Likavec psali své práce též latinsky. U žádného z nich, kromě u Klementa Václava Claudise, se však nedochovala latinsky proslovená řeč při jejich doktorské promoci.

Promoční řeč prof. PhDr. Ladislava Josefa Jandery, složenou v dokonalé latině, otiskují v originále jak pro význam jejího autora, tak pro její neobvyklost, důležitost a zajímavost obsahu.¹¹ Udělení akademické hodnosti učenému mikulovskému profesoru Klementu Václavu Claudisovi, tenkrát třicetiletému, bylo zajisté mezníkem v jeho dosavadní vědecké a učitelské činnosti a východiskem k jeho další práci, bohužel přerušené na léta vleklou chorobou. Z obsahu řeči je zřejmá závislost tehdejší university na církevních institucích jak v organizačním, tak také v ideovém ohledu.

* * *

Promotio admodum reverendi domini Wenceslai Clementis Claudis, Bohemi Nevekloviensis, e Scholis Piis sacerdotis, in philosophiae doctorem 1819 6. Novembris a Ladislao Jandera.

Voti compos factus atque gratia et singulari humanitate doctissimi, spectabilis ac magnifici domini almae et antiquissimae hujus nostrae universitatis rectoris et procancellarii jus supremam dignitatis philosophicae lauream petendi adeptus, ad capessenda suprema ejusdem dignitatis subsellia iter expe-

⁹ Srov. José Svátek, Ceremonia piadosa en homenaje al P. PhDr. Félix Ignacio Waisar S. P., *Ephemerides Calasancianae*, 38 (Roma, December 1969), str. 320—322.

¹⁰ O Dr. R. V. Štránském srov. *Antonín Konstantín Víták*, Paměti starého učitele — vlastence, persekucí postiženého, 1 (Praha 1902), str. 314—315.

¹¹ Její český překlad je otištěn ve Zprávách Archivu University Karlovy, 3/1979 (Praha), str. 91—95: *Josef Svátek*, Řeč při promoci na doktora filosofie z roku 1819.

dignissimum dubitet. Ego sane me rem aequissimam sicut
 ac justissimam asserere existimo, dum me ad Te ordinis philo-
 sophici adscribendum, sumique academicis honoribus exor-
 tandum iam accingo: Quod igitur Deus ter optimus maximus ad ecclesiam
 sanctam catholicam fecit melij rogari, hujus et unigenitatis invincendum, et primus
~~hunc~~ ego Josephus Ladislavus Jandera, Sacri Roman-
 Imperii Ordinis membrum, Regiae Ecclesiae S. M.
 Vrahae in Monte Sion Canonici Regularis A. C. et
 Philosophiae Doctor, Mathematicus in hac celeberrima et
 antiquissima Universitate Carolo-Ferdinandea Professor
 S. C. Reginae Publicus et Ordinarius, Mathematicus Applicatus
~~et~~ ~~Professor~~ emeritus)

pro auctoritate muneri meo ab Augusto collata, Te
 venerabilium Clementem Elandis et Scholae S. M. Sacerdo-
 tum, in Instituto Philosophico Nicoloburgensi Mathematicum
~~Professorum~~ ~~atque~~, in Gymnasio vero Vindobonensi quartae
 Grammaticae classis Professorem, A. C. et Philosophiae Licentia-
 tum in praemium scientiae philosophicae, cujus rite
 et ex praescripto legis specimen a Te omnia data sunt,
 A. C. et Philosophiae Doctorem facio creoque, atque in hoc
 amplissimo gratissimorum virorum consensu factum creatumque
 palam pronuntio ac declaro, simulque in omnium et quae
 facultatis philosophicae ornamentum, tuamque propriam utilitatem bene-
 vere ac feliciter evenire jubet. Ego.

Obr. 1. Latinská promoční řeč z roku 1819. Třetí strana rukopisu promočního projevu.

ditum habes, admodum reverende et doctissime domine licentiate! Quod
 si Tibi gratum, mihi, hercule!, crede, longe jucundissimum hac ratione eo rem
 omnem esse deductam, ut ego potissimum essem, cui suprema doctoratus
 philosophici laurea tempora Tua cingere fit integrum. Si quis enim alius, tum
 profecto ego jam quodammodo a natura ipsa ita comparatus sum, ut viris,

qui ingenio, litterarum bonarumque artium cognitione aliis excellunt, honores dignitatesque decerni cum primis laudabile, aequum justumque censeam. Etenim non tam stupidi sum ingenii, ut Romanorum oratorum principis celebre dictum „Honos alit artes omnesque incenduntur ad studia gloria jacentque ea semper, quae apud omnes improbantur“*) cogitando non asequar. Virtutem vero ad supremos usque terminos contendentem indefessa industria in meta ipsa coronasse si mihi volupe dixerō, magnopere vereor, ne in re dubia oratione quid minus dignum dixisse videar. Cui accedit, quod viros etiam, causae Tuae patronos, nactus est, qui, ut minimum dicam (sunt enim collegae mihi amore conjunctissimi) et pro eruditione illorum singulari atque disciplinarum philosophicarum cognitione, quae in illis summa est, de Tuo hisce in scientiis profectu jure quodam suo decreverunt, quorumque, dum in hujus antiquissimae universitatis luce versantur, ea semper fuit fides, ea religio, ut quod majus in ea re testimonium esse possit, cogitatione non adsequar. Eorum itaque in ea re iudicium negligere, dignitati non cedere, auctoritatem aspernari, id, si omnia possem, profecto non possum.

Quae quum ita sint, ut sunt verissima, in animum inducere non possum, fore quemquam eorum, quotquot solemnia haec nostra academica praesentia sua condecorant, qui Te, doctissime domine licentiate!, etiam supremis philosophiae honoribus non dignum modo — sed et dignissimum dubitet. Ego sane me rem aequissimam simul ac justissimam agere existimo, dum me ad Te ordini philosophico adscribendum summisque academicis honoribus exornandum jam accingo: Quod igitur Deus ter optimus maximus ad Ecclesiae sanctae catholicae decus, inclyti regni hujus et universitatis incrementum et inprimis facultatis philosophicae ornamentum Tuamque propriam utilitatem bene ac feliciter evenire jubeat.

Ego, Josephus Ladislaus Jandera, sacri Praemonstratensium ordinis membrum regiaeque ecclesiae beatae Virginis Mariae Pragae in monte Sion canonicus regularis, artium liberalium et philosophiae doctor, matheseos purae in hac celeberrima et antiquissima universitate Carolo-Ferdinanda professor caesareo regius publicus et ordinarius, matheseos vero applicatae in hac eadem universitate professor emeritus, pro auctoritate muneri meo ab Augusto collata Te, Wenceslaum Clementem Claudis, e Scholis Piis sacerdotem, in instituto philosophico Nicolsburgensi matheseos, in gymnasio vero ibidem locorum simul etiam quartae grammatices classis professorem, artium liberalium et philosophiae licentiatum, in praemium scientiae philosophicae, cujus rite et ex praescripto legis specimina a Te omnia data sunt, artium liberalium et philosophiae doctorem facio creoque atque in hos amplissimo gravissimorum virorum consessu factum creatumque palam pronuncio ac declaro simulque in omnium, quae Augustorum munificentia et fovendarum scientiarum amore huic academicae dignitati concessa sunt et erunt, jurium privilegiorum possessione constituo. Tuum nunc erit locum, ad quem bonarum artium studio evectus es, iisdem artibus tueri, reipublicae, communium litterarum, universitatis, ordinis denique, in quem adlectus es, utilitatem, incrementum decusque promovere.

Atque jam nunc in hocce honoris summo subsellio conside meque isto editiore loco pro Te attollendo constitutum stipa, ut Te cunctis litterarum bona-

*) Cicero, Tusc., kn. I, kap. 2, § 4.

rumque artium amicis conspiciendum præbens: Hoc itaque loco amplissimo constitutus a me, vir admodum reverende, venerabilis ac doctissime, dignitatis novæ insignia capesse, et quidem:

Torquis aurei ornamentum — equitum olim Romanorum insigne — quo admonearis, magnopere Tibi esse elaborandum, ne, dum assiduis philosophicarum scientiarum studiis illud meruisti, ab optimis exemplis posthac vitæ Tuæ discreper rationes.

Annulum hunc gemmatum quoque capesse, qui Te nullo non tempore admoneat amoris, quem nobis cumprimis, collegis Tuis, tum omnibus universitatis hujus nostræ membris ab hoc jam tempore debebis.

Librum hunc denique cape, ne discendo metam Te jam attigisse existimes, sed, dum doctorem Te vocitaverint homines, Tu assidua librorum lectione discere non erubescas.

Denique, quoniam noster es, in nostros Te amplexus vocamus.

Ad exitum deducta sunt jam omnia, quæ ex more institutorum almae hujus scientiarum universitatis in doctorum inauguratione solent exigi. Unum porro est reliquum, ut — cum superiorum gratia et favore hominum doctoratus philosophici honores es consecutus, gratum — et gratiæ et favori — animum contesteris.

DIE LATEINISCHE PROMOTIONSREDE AUS DEM JAHRE 1819

Zu hervorragenden Lehrern aus den Reihen des Piaristenordens, die an den Schulen zu Mikulov (Nikolsburg) in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts tätig waren, gehörte Prof. PhDr. Klemens Wenzel Claudis, geboren zu Neveklov in Böhmen am 7. August 1789 und gestorben in Praha (Prag) am 5. August 1867, Mathematiker und Kenner der französischen Sprache.

Als Mitglied des Mikulover piaristischen Lehrkörpers in den Jahren 1817—1829 unterrichtete er Mathematik am Gymnasium und vor allem an der philosophischen Anstalt; in den Jahren 1820—1829 war er auch als Lehrer der französischen Sprache bei den Klerikern des Piaristenordens in demselben Kollegium tätig. Während seiner Tätigkeit in Mikulov wurde er am 6. November 1819 an der Karl-Ferdinandischen Universität in Praha vom Universitätsprofessor PhDr. Ladislaus Joseph Jandera (1776—1857), regulierten Prämonstratenser — Chorherrn des Stiftes Strahov (Sion) und berühmten Mathematiker, zum Doktor der Philosophie promoviert.

Ausser dem Prof. PhDr. Klemens Wenzel Claudis wirkten in der Böhmisch-mährisch-schlesischen Provinz des Piaristenordens im XIX. Jahrhundert noch zehn andere piaristische Doktoren der Philosophie, die auf dem Gebiet der Pädagogik und Wissenschaft eine grosse Bedeutung für die Entwicklung der Schulen in Mikulov hatten.

Die lateinische, eigenhändig von ihrem Verfasser geschriebene Rede des Promotors, die zu den wertvollsten historischen Quellen gehört, wird hier von mir im Original herausgegeben.

РЕЧЬ НА ЛАТИНСКОМ ЯЗЫКЕ, ПРОИЗНЕСЕННАЯ В 1819 ГОДУ ПО СЛУЧАЮ ПРИСУЖДЕНИЯ УЧЕНОЙ СТЕПЕНИ ДОКТОРА

К выдающимся педагогам из ордена пиаристов, преподававшим в первой половине 19 века в школах города Микулова, принадлежал профессор, доктор философии Клемс Венцель Клаудис, родившийся в г. Невеклов в Чехии 7-ого августа 1789 года и скончавшийся в Праге 5-ого августа 1867 года, математик и знаток французского языка.

Будучи членом микуловского преподавательского коллектива пиаристов, преподавал он в 1817—1829 гг. математику в гимназии, а главным образом в философском заведении; кроме того учил в 1820—1829 гг. тоже французскому языку будущих членов ордена пиаристов. Во время его педагогической деятельности в Микулове была ему 6-ого ноября 1819 года в Карло-Фердинандовом университете в Праге профессором университета, доктором философии Ладиславом Йосефом Яндера (1776—1857), каноником ордена премонстратов в монастыре Страгов (Сион) и известным математиком, присуждена ученая степень доктора. Латинская речь Клаудиса, написанная собственноручно своим автором, принадлежит к ценным историческим документам; здесь публикуется автором статьи в оригинале.

В течение 19 века работало педагогами в Чешско-моравско-силезской провинции ордена пиаристов кроме Клаудиса еще десять других докторов философии из рядов ордена пиаристов, деятельность которых имела большое значение для развития школ г. Микулова в области педагогики и науки.

Антонин Андрилик